

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Mevrouw mr. A. Broekers - Knol
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 24 december 2021

betreft Vragen naar aanleiding van voorstel COM(2021)752

ons kenmerk 170529U

Geachte mevrouw Broekers - Knol,

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad van de Eerste Kamer der Staten-Generaal hebben met belangstelling kennisgenomen van het op 1 december 2021 gepubliceerde voorstel COM(2021)752 voor een besluit van de Raad betreffende voorlopige noodmaatregelen ten behoeve van Letland, Litouwen en Polen.¹ De leden van de fracties van **GroenLinks** en de **PvdA** leggen naar aanleiding van dit voorstel graag gezamenlijk de volgende vragen en opmerkingen aan u voor. De leden van de fractie van **D66** wensen eveneens een aantal vragen voor te leggen naar aanleiding van dit voorstel.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA gezamenlijk

De ingrijpende aanpassingen aan de asielprocedure die in het voorstel worden voorgesteld en het gemak waarmee de Nederlandse regering zich achter deze maatregelen lijkt te scharen, baren de leden van de fracties van **GroenLinks** en de **PvdA** zorgen. Dit soort maatregelen scheppen een precedent, zijn een inperking van de rechten van asielzoekers en creëren een rechtsstatelijkheidsprobleem voor de EU en haar lidstaten. Het feit dat de dictator van Belarus op het idee komt om asielzoekers als instrument te gebruiken in zijn geopolitieke strijd houdt immers direct verband met de manier waarop de EU en haar lidstaten met asiel en migratie omgaan. Het onvermogen om een fatsoenlijk Europees asiel- en migratiebeleid te ontwikkelen gebaseerd op internationaal recht, solidariteit en effectieve procedures maakt dat de EU telkens weer door autoritaire buurlanden geconfronteerd wordt met de inzet van vluchtelingen als drukmiddel. In dat kader hebben de leden de volgende vragen.

1. Op 8 december 2021 heeft de Tweede Kamer de motie van het lid Koekkoek c.s. over de noodmaatregelen toetsen aan de wettelijke basis, de Genève Conventie en het EU-acquis

---

¹ Dossier E210029 op <https://www.eerstekamer.nl/eu/>.

datum 24 december 2021

ons kenmerk 170529U

blad 2

asiel² aangenomen, waarin de regering wordt verzocht om de noodmaatregelen te toetsen aan de wettelijke basis, de Conventie van Genève en het EU-asiel acquis, alvorens deze maatregelen te steunen in Raadsverband. In het bijbehorende BNC-fiche van 17 december 2021³ gaat de regering in op de motie, door op te merken dat enkele normen onverminderd zullen worden gewaarborgd. Dat laat echter onverlet dat andere normen van het asielrecht met de noodmaatregelen worden ingeperkt. Ondanks de waarborgen die de regering aanhaalt, kunnen deze inperkingen wel degelijk in strijd met de wettelijke basis (artikel 78 lid 3 TFEU), de Conventie van Genève en het EU-asiel acquis zijn, bijvoorbeeld als niet wordt voldaan aan het vereiste van proportionaliteit. In haar fiche gaat de regering op de proportionaliteitsvraag in, maar zonder daarbij te treden in een materiële beoordeling van de situatie die de noodmaatregelen al dan niet kan rechtvaardigen. Heeft de regering een dergelijke beoordeling wel ondernomen? Zo ja, kan de regering deze beoordeling toezenden aan de Kamer? Zo nee, waarom niet?

2. Indien de regering geen uitgebreide beoordeling van de proportionaliteit heeft gemaakt, kan de regering in haar beantwoording een dergelijke beoordeling meenemen? Kan de regering in dat geval tevens haar afwegingskader met de Kamer delen?
3. Kan de regering bij het beantwoorden van de bovenstaande vragen, naast het ingaan op de genoemde wetsteksten en de standaard proportionaliteitstoets, ook de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA een antwoord verschaffen op de volgende vragen:
Welke gevolgen hebben de eerste vier maatregelen in het voorstel (te weten de mogelijkheid tot (1) het beperken van locaties waar asielverzoeken moeten worden ingediend tot specifieke registratiepunten aan de grens; (2) het verruimen van de registratietermijn; (3) het toepassen van een grensprocedure tot 16 weken, en (4) het enkel garanderen van basale humanitaire waarborgen) voor de asielzoekers in deze gebieden? Op welke manier worden deze gevolgen voor asielzoekers meegewogen in de proportionaliteitsafweging? Welke doelen streven de maatregelen naar oordeel van de regering na (zo specifiek mogelijk geformuleerd), en welke minder ingrijpende acties zouden ingezet kunnen worden om deze te bereiken? Is er overwogen om enkel maatregelen te nemen die negatieve gevolgen hebben voor Belarus, in plaats van negatieve gevolgen voor asielzoekers? Is volgens de regering het aanpassen van termijnen en mogelijkheden in de asielprocedure in dat kader strikt noodzakelijk?
4. De maatregelen maken het mogelijk dat asielzoekers vier maanden kunnen worden vastgehouden met beperkte toepassing van de internationaalrechtelijke verplichtingen die voorwaarden stellen aan de omstandigheden waaronder asielzoekers mogen worden vastgehouden. Kan de regering specifiek op deze maatregel reflecteren? Op welke manier zou deze maatregel bijdragen bij het verlichten van de situatie in de grensgebieden? En wat geeft voor de regering de doorslag om deze mogelijkheid te steunen?
5. In deze grensprocedure worden ook de termijnen voor alle beslissingen, inclusief een beroep, beperkt tot zestien weken. Houdt dit ook een verkorting in van eventuele termijnen voor het indienen van een beroep? En hoe wordt gewaarborgd asielzoekers hierin voldoende tijd voor juridische voorbereiding en ondersteuning van hun zaak krijgen?

---

² Kamerstukken II 2021/22, 32317, nr. 725.

³ Kamerstukken II 2021/22, 22112, IR.

datum 24 december 2021

ons kenmerk 170529U

blad 3

De bewaring van asielzoekers wordt volgens het voorstel enkel ingezet als laatste redmiddel, ook in de grensprocedure. Kan de regering nader duiden in welke situaties zij dit 'laatste redmiddel' gerechtvaardigd acht?

6. In artikel 78 lid 3 VWEU wordt vastgesteld dat in een noodsituatie veroorzaakt door een plotselinge toestroom van onderdanen van derde landen tijdelijke maatregelen genomen kunnen worden. Welke definities hanteert de regering hierbij voor 'noodsituatie', 'plotseling' en 'tijdelijk'? Telt de huidige situatie nog als plotseling, nu de situatie zich al sinds de zomer ontwikkelt? En ziet de regering de in het voorstel gestelde maximumtermijn van zes maanden nog als 'tijdelijk'?
7. De regering en de Europese Commissie benadrukken beiden dat deze maatregelen tijdelijk en uitzonderlijk zijn. Maar hoe wordt gewaarborgd dat dit uitzonderlijk blijft? Is de regering het met de leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA eens dat deze maatregelen mogelijk een precedent zullen scheppen voor toekomstige situaties? Kan het situaties creëren waarin landen die geen asielzoekers willen opnemen zich bij enige migratiedruk richten tot de EU en de mogelijkheid tot ingrijpende aanpassingen in de asielprocedure eisen? Hoe verhoudt dit zich tot de gestelde doelen van subsidiariteit en verantwoordelijk nemen in het Europees asielbeleid?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de fractie van **D66** constateren dat de Europese Commissie voorstelt om artikel 78 lid 3 VWEU te activeren voor het instellen van noodmaatregelen met betrekking tot de situatie aan de grens met Belarus.

Onderschrijft de regering de analyse dat er onvoldoende juridische basis is voor de voorgestelde maatregelen op basis van artikel 78 lid 3 VWEU, omdat het hier niet om een noodsituatie gaat? Immers dankzij diverse diplomatieke interventies is er geen sprake meer van een "plotselinge toestroom" van mensen. Dit is ook bevestigd door Eurocommissaris voor Binnenlandse Zaken Ylva Johansson toen zij tijdens de persconferentie zei dat de aankomst van migranten in Minsk "min of meer volledig gestopt is".⁴

Kan de regering deze leden aangeven of de nationale wetgeving in Polen, Letland en Litouwen ruimte biedt voor de recente pushbacks van vluchtelingen en hoe zich dit verhoudt tot het recht op asiel zoals vastgelegd in het EU-handvest van de grondrechten?

Kan de regering bevestigen dat Polen, in tegenstelling tot Letland en Litouwen, ondersteuning van EASO en Frontex heeft geweigerd? Hoe kan worden gegarandeerd dat EASO, Frontex, NGO's, hulpverleners en journalisten toegang krijgen tot de grensgebieden?

Is de regering bekend met het rapport *Increased migration pressure on the borders of Latvia, Lithuania and Poland with Belarus*⁵ van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa? Hoe

---

⁴ Europese Commissie, 1 december 2021, "Press conference by Margaritis Schinas, Vice-President of the European Commission, and Ylva Johansson, European Commissioner, on exceptional measures to support Latvia, Lithuania and Poland in the context of the situation at the border with Belarus", <https://audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-215063>

⁵ Council of Europe Parliamentary Assembly, "Increased migration pressure on the borders of Latvia, Lithuania and Poland with Belarus", 29 september 2021, Doc. 15382 rev, <https://pace.coe.int/en/files/29537>

datum 24 december 2021
ons kenmerk 170529U
blad 4

beoordeelt zij de aanbevelingen? Welke ondersteuning biedt Nederland aan Letland, Litouwen en Polen bij de opvang en hervestiging van vluchtelingen?

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en en zij verzoeken u deze **uiterlijk vrijdag 14 januari 2022** te mogen ontvangen.

Hoogachtend,

M.H.M. Faber - van de Klashorst
Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad